

27.1.88

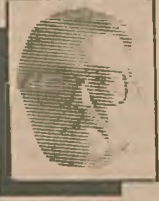
77522436

Milliyet

11

İlhami Sosyal

"Cemal Bey"

BİRLİMİZ dışında yaşdaş sayılacak bir gruptuk. Birbirimize küçük adlarımızla doğrudan Doğan, Mümtaz, İlhan, İlhami diye seslenecek kadar da içli dışlıydık da bir tek ona Cemal Bey diye seslenirdik. Grubun en yaşlısından da yirmi yaş daha büyüktü ama ona, yaşından değil, gözümüzdeki saygınlığından ötürü hep Cemal Bey derdik. Yön dergisi hayalimizin gerçekleşmesini, onun sağladığı 70 bin liralık sermayeye borçluyduk.

Trabzon Akçaabatlı ünlü bir aileden, Eyüboğulları ailesinden geliyordu. Hukuk öğrenimi görmüş, Fransa'da Paris Üniversitesi'nde mali ve İktisadi ilimler doktoru olmuş, yurda dönüşünde Maliye Bakanlığı'nda çalışmış, genel müdürlük yapmış, 1946-1950 yılları arasında CHP Trabzon Milletvekili olarak TBMM'de bulunmuş, parti'nin muhafefette olduğu 1950-1960 yılları arasında da pek çok eski CHP'li, İktidarın yeni sahiplerine doğru yelken açmışken muhafefetteki CHP yönetiminde görev almıştı. Avukat olarak özellikle mali konularda ünlüydü. Basınla öteden beri bir yakınlığı vardı, bir ara Vatan gazetesinin sahipliğini de üstlenmiş, hapisten çıktığında Zeki Baştımar'a bir yayınevi kurma olanağı sağlamıştı.

27 Mayıs sonrası 1961 Kurucu Meclis'ine Trabzon il temsilcisi olarak katılmıştı. Doğan Avcioğlu ve Mümtaz Soysal, CHP kontenjanından Kurucu Meclis'e girmişlerdi, biz de Ankara basın temsilcisi seçilmiştik. Dostluğumuz orada, yeni Anayasa tartışmaları arasında gelişti. Başka ortak dostlarımız da vardı: Sırrı Hocaoğlu, Turan Güneş, Muammer Aksoy, Altan Öymen, Bahri Savcı, Coşkun Kırca... Kurucu Meclis dışından Şevket Süreyya Aydemir, Osman Nuri Torun, Necat Erder, Atilla Karaosmanoğlu, Atilla Sönmez, Niyazi Berkeş, Sadun Arın, Güney Özcebe, Adil Aşçıoğlu, Mehmet Erdemir. Basından İlhan Selçuk, Çetin Altan, İbrahim Çamlı, Turhan Selçuk, Tonguç,

Abdi İpekçi vb... Sonra Doğan'ın ağabeyi Hamdi Avcioğlu.

NE var ki, biz çekirdek grup beş kişiydik: Doğan Avcioğlu, Mümtaz Soysal, İlhan Selçuk, İlhami Sosyal ve Cemal Bey, yani Cemal Reşit Eyüboğlu... Cemal Bey dışında dördümüzün tanışıklığı, ahbablığı, dostluğu, 1950'li yılların başlarından geliyordu. İlhan Selçuk dışında üçümüz Akis dergisi kadrosunda birlikte çalışmıştık; kendimize özgü bir dergi çıkarma görüşü taa oralardan kaynaklanıyordu. 27 Mayıs ve 1961 Anayasası ile Kurucu Meclis'te Cemal Bey'le dostluğumuz, 1961 sonunda nihayet meyvesini verdi. Yön'ü çıkarma olanağına kavuştuk. Ardından Sosyalist Kültür Derneği'ni kurduk. 1967'de Yön'ü kapattık, bir yıl sonra Devrim adlı haftalık gazeteyi yayınlamaya başladık. Sermayemizi gene Cemal Bey sağladı, biz de biner, ikişer biner liralık katılımlar ve emeğimizle bu gazeteyi de 12 Mart 1971'e kadar yaşattık. Cemal Bey hep yanımızda oldu. Yayınlamamız yüzünden de, özellikle CHP üst yönetimiyle sık sık başı derde girdi. Bu parti'nin üst düzey yöneticisiydi. CHP ile ilgili her bilinmesi güç haberi yazdığımızda, partidashları onu suçlardı. Oysa Cemal Bey, o uzun yıllar boyunca bir tek kez bile bize, en yakın arkadaşlarına parti'nin sırları konusunda tek satırlık bilgi vermeyecek kadar da prensip sahibi bir kişiliğe sahipti. Biz CHP içindeki olayları, İnönü'nün çok daha yakın çevresinden, örneğin Nihat Erim'den falan öğrenirdik ama, fatura hep Cemal Bey'e çıkarıldı.. Bundan da bir tek gün bile yakınmadı. 12 Mart sonrasında, birlikte idamımızın istendiği davalann sanığı olduk, tutuklandık, yargılandık, bizlere göre oldukça ilerlemiş yaşına karşın bir tek gün sızlanmadı, yılgnlık göstermedi. Doğan'dan, Hamdi'den (Avcioğlu kardeşler) sonra, geçtiğimiz hafta Cemal Bey'i de yitirdik. Yön'ün temel direklerinden biri daha göçtü gitti bu dünyadan. Nur içinde yatsın.

